

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge de-**
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (**insetate**) se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 123.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 3. junija 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Izid državnozborskih volitev na Ogrskem.

Sinoči ob 7. uri je bilo znanih 354 volilnih izidov. Od oddanih mandatov jih je dobila vlada (narodna delovna stranka) 227, košutijanci 37, justhovci 31, klerikalci 12, narodnosti 7, socialisti 2 mandata; ostalih 24 mandatov pripade nadstrankarskim 67letnikom in 48letnikom. Košutovci so dobili 9 in zgubili 52, justhovci dobili 9 in zgubili 86, klerikalci dobili 4 in zgubili 21, narodnosti dobile 1 in zgubile 14 mandatov. Danes (v petek) se vrši volitev v 16 okrajih in s tem bode padla že odločitev v 403 okrajih. Ostalih 10 volitev se vrši še v posameznih okrajih do 10. junija.

Ako se kratko dotaknemo oseb, se mora konstatirati, da je propadla cela vrsta znanih prejšnjih koalicijskih politikov v ogerskem parlamentu: padli so: Barabaš, Satmary, Kmety, Mezöffy, Nagy, Buzath in znani justhovski pretepač Zacharias. — Ministri imajo doslej vsi mandate, ravno tako državni tajniki; nekateri celo po dva. Izvoljeni so na novo trije glavni vodje justhovcev: Justh, Hollo in Batthyany; izvoljen je tudi košutijanec grof Apponyi.

Khuen je torej dosegel tako sijajno zmago, kakor je niso pričakovali niti največji oportunisti v vladnem taboru. Nekdanja koalicija je popolnoma poražena in uničena; v bodočem ogerskem parlamentu bi se mogla uveljaviti le še z najhрупnejšo obstrukcijo. Justh je že tedne in mesece grozil s tem, — ali javnost prav dobro ve, da so mnogi ljudje v njegovem lastnem taboru proti nasilni obstrukciji. Košutijanci pa itak ne bodo obstruirali; saj se ima Košut samo tajnemu dogovoru z vlado zahvaliti za svojih 37 mandatov, ki mu osiguravajo vsaj nekolikošen pomen v bodočem parlamentu.

Grof Khuen se nima za svojo zmago zahvaliti ničemu drugemu kakor volilnemu nasilstvu, ki išče primera. Saj njegovih ljudi ne drži ničesar drugega skupaj kot želja po koristih in odpor proti pogrešni in zavoženi politiki dosedanje koalicije. V ostalem pa so bile te volitve popolnoma podobne onim, ki jih je vodil l. 1896 Banffy s pomočjo državnega tajnika Jeszenskega. Banffy je l. 1896 spremenil celo Ogersko v velikanski vojni tabor; do prelivanja krvi je došlo v šestih županijah. Tudi sedaj je Khuen poklical na volišče ne le ogerske posadke, temveč celo polke iz naše državne polovice; njegovi kandidati so bili izvoljeni v senci bajonetov!

Čujmo, kaj piše budimpeštanski slovaški dnevnik o ogerskih volitvah: »Volitve so povsod burne, vznemirjajo ljudi, ogrožajo javni mir in red in demoralizirajo. — Toda če človek čuje ti dve besedi: ogerske volitve, ga strese mraz. Nekaj gnjusnega, nemoralnega, nekaj, kar zastruplja dušo in srce, mu pride na um. . . Nikjer na celem svetu se volitve ne vršijo tako nasilno in nepostavno kakor baš na Ogrskem. Da agitatorji mamijo in opajajo volilce, da jih goljufajo in besno udarjajo po Slovaki, to bi še ne bilo najstrašnejše. . . Ali da tudi uradniki, izobraženi ljudje, z vsemi sredstvi eksekutive gazijo zakone, agitirajo, strašijo, grozijo, prikrajšujejo volilno pravico — to se godi samo na Ogrskem. . . Nasprotnemu kandidatu se pod varstvom policije in orožništva zažigajo hiše in poslopja, po gostilnah se koljejo ljudje, na shodih vladata nož in revolver: vse to je samo na Ogrskem. . .«

V oči padejo velike zgube klerikalcev. Ti so imeli poprej precej slovaških mandatov. A Slovake so ti klerikalni njih zatopniki, inace strastni madžaroni, dosledno izdajali; zato je bil med njimi odpor proti madžarskim klerikalcem večji kot proti sami vladi. . . V sedanjem volilnem boju je madžarska klerikalna stranka izrabila vsa sredstva in se ni ustrašila nobenega nasilstva. V volilnem okraju, v katerem je kandidiral kaplan Tománek na slovaški narodni program, je hotel Tománek govoriti v Stari Bistrici. Toda izdajalski župniki so peljali narod s križi in zastavami proti njemu; ko je hotel govoriti, so začeli zvoniti z zvonovi, da bi se ga ne slišalo. . . Ko se je odpeljal, so zvonovi utihnili, zvonilo se je le na zadnjo uro. . . Samoobsebi umevno, da je tudi vlada grozno pritiskala na Slovake. Volilcem Milana Hodže uradniki niso hoteli dati izkaznic in jih niso hoteli pustiti k volitvi. Volilni kraj so okrožili vojaki in orožniki. Ker Hodža ni hotel izzvati prelivanja krvi, je od kandidature odstopil.

Povdarjali smo poprej, da imajo pristaši in poslanci nove vladne večine malo skupnega. Mnenja o bodočnosti novega ogerskega parlamenta so zelo različna: nekateri trdijo, da ostane nova Khuena večina trdna in kompaktna in da opozicija vsled malega števila mandatov sploh ne bode mogla ničesar opraviti. Drugi zopet pravijo, da bode Khuen vendarle moral paktirati z opozicijo in se bodo torej vrstile stare razmere. Miru pa na Ogrskem ne bode tako dolgo, dokler se sedanja plemenitaška kasta ne odpravi za vedno od krmla in se ne upelje splošna in enaka volilna pravica.

Izid ogerskih državnozborskih volitev bo vplival vseeno tudi na našo državno polovico. Sicer pride za sedaj kot preporna točka le banka ozir. izplačevanje v gotovem denarju vpoštev, vendar pa bomo morali imeti zavest, da imamo računati v slučaju vladi ugodnega razvoja razmer v Budimpešti z močnim, enotnim ogerskim parlamentom. Prva posledica novih razmer na Ogrskem bode izvolitev in zasedanje delegacij. V ostalem pa se bodo izkazale želje naših ljubih nemških sosedov prazne. — Nemci namreč prisojajo Bienenrthu, da bi poskusil posnemati Khuena in tudi pri nas upeljati politiko »močne roke«. Madžarsko-nemški imperijalizem straši zopet po nemških listih. . . Ali mi imamo splošno in enako volilno pravico ter smo avstrijski Slovani drugačen gospodar. in narodno-politični činitelj ko so narodnosti na Ogrskem. Navzlic sedanjemu našemu mizernemu položaju smo trdno prepričani, da se romantične sanje nemških politikov, katere so vzbudile ogerske volitve, ne izpolnijo nikoli.

Politična kronika.

DRŽAVNA ZBORNICA.

Proračunski odsek dela s polnim parom. Včeraj je bilo posvetovanje o proračunu naučnega ministerstva končano. V debati so govorili skoro samo govorniki opozicije, zlasti so se mnogoštevilno oglašali slovanski člani — znamenje, da avstrijska državna uprava mačehovsko postopa s slovanskim šolstvom. Nemci so se obmejevali na obrambo vlade in svojega krivičnega nasprotovanja slovanskim šolskim zahtevam. G. dr. Ploj je obširno govoril o potrebah in primanjkljajih slovenskega šolstva ter ponovil staro našo željo po primerni preureditvi srednjih šol na Slovenskem in slovenskem vseučilišču. Oglasil se je za njim neizogibni Marokhl in trdil, da nam vseučilišča ni treba. Socialist Seitz je omenjal klerikalni kurz sedanje naučne uprave. Zanimivo je bilo glasovanje o resoluciji glede podpor češkimi ljudskimi šolam društva »Komenskega« na Dunaju. 19 glasov je bilo za, 19 proti, vsled česar je moral načelnik odseka Chiari dirimirati: glasoval je proti. Danes pride na vrsto pravosodno ministerstvo. Klerikalna člana prorač. odseka, posl. Korošec in Žitnik kot zastopnika večine slov. delegacije v drž. zboru, pa molčita. . . Ali hodita sploh k sejanju? Korošca zanima — prater in pa volitve v Ježovni.

LISTEK.

I. mednarodna lovska razstava.

Zdi se mi, da je že precej moderno postalo, vsaj pri nas v Avstriji, da skušajo birokrati svojo zavoženo politiko reševati z razstavami. Če tudi ni na znotraj vse lepo, pač pa gnjilo, vendar se moramo na zunaj kazati in briljirati. Avstrija in — lovska razstava. — Prav ima nek dunajski časopis, da bi boljša bila in bolj na mestu kaka druga, na pr. jezikovnega prepira in narodnostnega boja, ali korumpiranih, brezvestnih birokratov. Če se je kateremu barončku posrečilo, da je kakega medveda vstrelil, katerega mu je menda pripodilo pred cev kakih par sto gonjačev, se pa že lahko postavlja na razstavi. Da ne bo krivice, naj je tudi navaden lovec zastopan po — divjih lovcih. Medtem ko sta Govekar in »Lovec« prav navdušena za to razstavo, se jaz nasprotno nisem nič kaj posebno razvnel, dasi sem jo ravno raditega večkrat posetil v večjih presledkih. Je pač popolnoma »avstrijska« razstava. Mednarodnost ji dajo le zastopstva drugih držav, ki pa so seveda le pičla. Angleška, Norveška, Kanada in Perzija bi same zase zamogle imeti desetkrat lepše stvari. Avstrija sama je glede tega malenkostna in tu na razstavi se je to tudi dovolj pokazalo.

Mislím, da govori več ko milijon rogovja, slik in živali, katere že vsak pozna po raznih menezherijah in muzejih dovolj jasno, kolikega pomena je lov za trgovino, obrt in v koliko povspesuje turistiko ter s tem donaša deželanom dohodke.

Krznarji so se postavili v paviljonu »Verwertung der Pelzwaren«. Dasi so tu zastopane posamezne tvrdke vsaka zase, vendar zadobi človek precej jasno sliko in vpogled, da se da vsaka, le količkaj kosmata koža porabiti v prid človeštva. Škoda, da ni Krejči razstavil več polhovskih izdelkov. Špeciálno polhovk bi jaz rad videl, ker se še dobro spominjam, kako se Dunajčanke ozirajo po polhovkah slovenskih dijakov.

Najslabše smo se Slovenci skazali v paviljonu za promet tujcev. Medtem ko je Kranjska še precej dobro predočena, so nam mejo vkradli tujci. Kje so Savinjske planine, koroške južne Alpe in goriške naravne krasote? — Tu smo se Slovenci pokazali najbolj slovenske. Prav ima Govekar. V tem obziru ne smemo biti več toliko centralistični, vseslovenski, tu se imajo kazati slovenska Kranjska, slovenska Goriška, Koroška in slovenski Spodnji Štajer. V tem obziru smemo vpeljati nekaj tekmovalni sistem. Mislím, da se bodo za druge enake razstave konstituirali odbori po posameznih deželah in skrbeli za primerno zastopstvo.

Rotunda je posvečena industriji in obrtu. Nič novega za onega, ki je bil le daljši čas na Dunaju in si je ogledoval mesto z odprtimi očmi. Zdi se mi to nekaka zbirka dunajskih čifutskih izložb. Zanimivi so pa gospodarski stroji, kar se sicer vidi bolje na gospodarski razstavi v Pragi. Zanimal me je »Dörner's kärntner Buffet«. Kdor še ni videl zilijske slovenske narodne noše, ima tu priliko, samo da zna le ena gospodična za silo lomiti slovenski, pa jako nerada, menda le toliko, kolikor ji nese »kšeft«. Tipično zastopstvo južno-avstrijske nemškutarije.

Za zabavo je preskrbljeno z »vurštpratrom«. Vsaj na me je zabavni etablissement naredil ta klavern vtisk, samo da so obiskovalci boljši ljudje. Za pravega Avstrijca, Dunajčan pravi »der patschete Österreicher«, se je izkazal, razstavní komite pri Lunaparku. Lepo ga je opeharil premeten Anglež, menda z namenom, da se zamore angleška družba restavrirati sedaj tudi na Dunaju, kar še se ji ni posrečilo.

Slovincem, zlasti obrtnikom in kapitalistom, ki sede na svojem denarju, bi razstavo toplo priporočal, seve predvsem rotundo. V njej bode mogoče ta ali drug dobil impulz za kakšno podjetje. Vsak Slovenec, ki pride iz domovine, pa naj preštudira, kako se Slovenci ne smemo zapostavljati na razstavah.

Jedno, karakteristično za »avstrijstvo« razstave še hočem omeniti. Vsak obiskovalec, s katerim sem govoril, je dobil utis, da stoji v razstavi Aehrenthal. Ta »umazana (to so izrazi dunajskega časopisja iz lanskega leta) bosanska para« ima svoj paviljon. Pravijo, da je celo najlepši. Z razstavo in cesarskim potovanjem se pridobi dežela. Bosanca vidiš še bolje češčenega na konjski razstavi.

Mnogi so celo tako hudomušni, da se jim zdi razstava še bolj nesrečna špekulacija nego aneksija. Da, na zunaj smo imenitni mi srečni avstrijski državljani; ne dobimo šol in prosvetnih ter gospodarskih inštitucij, pač se nam nalagajo davki za morske velikane dreadnoughte, slabe kane, aneksije in razstave.

kovem okraju; za važne zadeve v proračunskem odseku mož nima časa. Varstvo »narodnih svetinj« je dobro le za volilne članke...

CESAR FRANC JOŽEF V BOSNI.

Včeraj se je cesar peljal k največji utrdbi v sarajevski okolici, na Pašinem brdu. Odtam si je ogledal druge, nižje ležeče trdnjave in užival čudovito lep razgled čez mesto in okolico. — Za človekoljubna društva v Mostarju in Sarajevu ter za ubožce v onih mestih, kjer se je ustavil, je daroval cesar iz svoje zasebne blagajne 40.700 kron, 1.000 kron je daroval za katoliško kapelico v Konjici. — Berlinski listi vzdržujejo vest, da bodeta Bosna in Hercegovina povzdignjeni v kraljevstvo.

SLOVENSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE.

Zagrebskemu »Obzoru« poroča njegov dunajski dopisnik, da bode vprašanje glede italijanske in slovenske pravne fakultete ozir. vseučilišča rešeno na ta način, da bodo Jugoslovani s primernim dogovorom s Poljaki in Rusini zabranili ustanovitev italij. pravne fakultete za sedaj in tako dosegli, da bode ostalo sicer začasno to vprašanje nerešeno, ali ohranjen bode junktim med italij. in slovenskim vseučiliščem. Vsekakor pa bode ta teden prinesel odločitev v tej zadevi.

NADOMESTNE DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE NA ČESKEM.

Včeraj so se vršile v okraju umrlega nemško-agrarnega poslanca grofa Kolowrata na južnem Češkem nadomestne državnozbornske volitve. Nemški agrarec Mayer in nemški kršč. soc. pater Walters sta dobila vsak po 2.600 glasov, socialist Schiller pa 1.800 glasov. Med prvima dvema pride do ožje volitve.

VSESLOVANSKI SHOD V SOFIJI.

Belgrajski profesor in predsednik »Slovenskega juga« dr. Božo Markovič je izjavil dopisniku praške »Union« glede vse slovanskega shoda v Sofiji med drugim sledeče: Naloga sofijskega shoda je zelo velika in vzvišena... Na njem se bode postavilo novoslovansko gibanje na realnejšo podlago, ki obstoji v tem, da se bode na bodočih vseslovan. kongresih razpravljalo le o onih vprašanjih, glede katerih je mogoča rešitev. To so gospodarska in kulturna vprašanja. Ako nam prinese sofijski shod ta uspeh, moremo biti zadovoljni. — Kongres se bode imel jugoslovanskega značaja, dasiravno je ta uspeh, moremo biti zadovoljni. — Kongres ne boljše zastopani. Saj se bode precej pri prvi točki poročalo o položaju posameznih jugoslovanskih narodov. Jugoslovani se naj pokažejo na shodu enotne in solidarne. — (Poročila nemških listov, ki izvirajo iz kakega zelo kalnega vira, da se sofijski shod ne vrši vsled absence Poljakov, so prenatrpana in neresnična; ravno Poljaki bi lahko iz njih videli, da delajo s svojo netaktično in neutemeljeno trmo le Nemcem veselje. Op. Uredn.)

Dopisi.

Od Sv. Bolfenka pri Središču.

Kakor smo že poročali, se je vršil pogreb obče-spoštovane, blage žene Helene Paklavec, posestnice na Vitanu na binkoštno nedeljo popoldan. Čas pogreba je določil v dogovoru s sorodniki g. župnik Zdravec sam. Ker pa se je vršila ta dan v Središču cerkvena slavnost in se ob takih prilikah v farovžih dobro in veliko je in pije, je pozabil naš, za blagor svojih ovčic tako vnet, dušni pastir na svoje dolžnosti in je prišel s pojedine na pogreb za cele dve uri prepozno.

Ob določenem času se je zbrala ob krsti pokojnice ogromna množina ljudi, da bi jo spremljali na zadnji poti. Ljudstvo je čakalo in čakalo, ogorčenje in razburjenje je postajalo vedno večje, slišale so se povprek za župnika nič manj kakor laskave opazke in bolj oddaljeni znanci so bili primorani oditi pred pogrebom. Žalnoče ostale, sorodnike in vse navzoče, katerih je bilo nad 500, je ta župnikova netaktnost užalila v dno duše. Ravno so hoteli pogrebci vzdigniti krsto, da bi ponesli drago pokojnico brez župnikovega spremstva k večnemu počitku, ko se je ta uzorni duhovnik vendar pripeljal od polne mize. Nastopila je že noč, ko smo zapustili pokopališče.

Ta nečuvana brezakttnost, da se ostreje ne izrazimo, je to odlično rodbino in vso sorodstvo, kakor tudi vse župljane tako razžalila, da je župnik s tem brezobzirnim postopanjem zgubil v domači in v vseh sosednih župnijah zadnjega prijatelja. Milostljivega g. knezoškofa si dovolj-jemo prav ponižno vprašati, jeli odobrava tako brezobzirno postopanje tega župnika napram svojim župljanom? Prosimo ga, naj vendar enkrat župnika korenito pouči, da se bo v prihodnje zavedal svoje dobro plačane dolžnosti. — Več župljanov.

Koncert dne 7. majnika v mariborskem „Narodnem domu“. Naprosilo se nas je, da v interesu za dobro stvar priobčimo

sledeče, nekoliko zapoznalo poročilo o koncertu, ki nam je došlo od odličnega in znanega strokovnjaka-glasbenika. Dne 7. majnika t. l. se je priredil v mariborskem Narodnem domu jako dober koncert. Na programu so bile sledeče točke: 1. G. Meyerbeer. Venčevalna koračnica iz opere „Prerok“. 2. K. M. pl. Weber. Overture k operi „Oberon“. 3. Smetana. Uvod in kraljevi prihod, iz opere „Dalibor“. 4. a) Haydn. Arija iz oratorija „Stvarjenje“. „Z zelenjem okraši polje“. b) E. Hildach. Pesem: Pomlad je prišla. 5. Beethoven. „Larghetto“ iz II. simfonije. 6. Aut. Jakl. Narodni potpouri: Potovanje po Kranjskem. 7. Offenbach. Barkarola iz „Hoffmanovih pripovedk“. 8. Pesmi: a) Viktor Parma. — Poslednja noč. b) Dr. B. Ipavec. — Ciganka Marija. c) K. Goldmark. — Studenček. d) E. Grieg. — Jaz ljubim Te. 9. a) V. Parma. — Intermezzo iz opere „Xenia“. b) Moszkowski. — Serenada. 10. R. Wagner. — Bojna himna iz opere „Rienzi“. Program je bil zelo obsežen in občinstvu precej pristopen, pač pa lahko rečemo o točki 6. da ni spadala v okvir koncerta; ker je bil program itak precej dolg, bi jo bili lahko izpustili. Pripoznati moram, da so se posamezne orkestralne točke zelo dobro izvedle. Dirigent je sicer zares razpolagal z imenitnimi orkestralnimi godbeniki; tako so bile na primer tri pozavne v izbornih rokah; posebno se je odlikoval 1. pozavnist po krasnem tonu in s čistim predavanjem; toda tudi trobente, posebno 1., kakor tudi rogovi so bili izborno zastopani. Ubranost trobilnih instrumentov je bila idealno čista, uravnana. Zato so prišla vsa mesta, kjer so nastopale te skupine, imenitno do veljave. — Pa tudi skupina godbenikov na lesena pihala se je skladala po večini iz spretnih strokovnjakov. Veliko tehniko in siguren ton v vseh legah svojega instrumenta je pokazal 1. flavtist; toplo in prijetno so doneli klarineti in polno in zlahtno so se glasile oboe. Istotako so rešili fagoti svoje vloge z najboljšim uspehom. Polno priznanje zaslužijo tudi odlične moči med glasbeniki na lok. Izborna so bile zastopane 1. gosli, istotako so igrali priznani veščaki pri violončelu in kontrabasu. S takšnim orkestralnim zborom, zloženim po večini iz samih strokovnjakov, bi se dal izvesti tudi velik simfonični koncert. — Opozoriti pa se mora, da sta harmonij in klavir motila v orkestru in da sploh vanj ne spadata. V bodoče se poraba teh dveh instrumentov v orkestralnem zboru ne priporoča, saj njuna igra tako ne prihaja do prave veljave. Drugače je seveda s klavirjem na onih mestih, kjer nadomešča harfo, kakor na primer v „Uvodu“ Smetanove opere „Dalibor“. Tam nastopa klavir bolj solistovski in je jako potreben, dasiravno ne more nikdar harfinih zvokov popolnoma nadomestiti. Vsem sodelujočim močim gre popolno priznanje in hvala, v prvi vrsti pa dirigentu g. Koudelki, ki je z velikim trudom naštnidiral dolgi in težavni program ter ga je vodil stvarno in energično. Tudi v sestavi programa se je pokazala njegova spretnost. V priznanje mu je poklonilo „Glasbeno društvo“ krasno taktirno palico. „Dramatično društvo“ pa lavorjev venec z napisom. Izmed orkestralnih točk naj se omeni pred vsem klasično in težavno Weberjevo ouverturo iz opere „Oberon“ in odlomke Smetanove opere „Dalibor“, iz katere veje slovanski duh (po olajšani izdaji za koncertne prireditve), ter Beethovenovo sanjavo krasno „Larghetto“ iz 2. simfonije. Izmed ostalih orkestralnih točk je moral zbor ponoviti melodični intermezzo iz Parmove opere „Xenia“ in navzoči g. skladatelj se je moral osebno zahvaliti občinstvu za zaslužen priznanje. Najtopleje se priporoča, da se omenjene izkušane orkestralne moči vsako leto združijo h kakim večjim orkestralnim prireditvam, ki naj imajo za sedaj še bolj poljudni značaj. Med orkestralne točke se lahko zopet vlagajo — zaradi izpremembe — pevske točke solistov (kakor tokrat) ali pa tudi zborov. Pevske točke je pri tem koncertu z izbornim uspehom izvedla gospa J. pl. Foedransperg iz Ljubljane. Ta pevka se odlikuje s prijetno donečim in izborno šolanim glasom, z jasno deklamacijo besedila in čustveno globokim predavanjem. Posamezne pevske točke so izvale burno priznanje in pevka je morala še dodati. Po tem potu stremite naprej k višjim ciljem in merodajni krogi naj po zasluženju podpirajo gojenje dobre resne godbe z ozirom na njen veliki vzgojevalni pomen.

E. B.

Štajerske novice.

»Napad« na Žebota. Včeraj in predvčeršnjim smo v člankih in noticah za pametne in poštene ljudi natančno dokazali, da je »napad«, katerega so baje naši somišljeniki organizirali na Žebota; navadna izmišljotina in laž, katero hočejo sedaj klerikalci izrabiti za agitacijo. Da je naša trditev resnična, dokazuje uvodnik v včerajšnjem »Slov. Gosp.«, kjer se nas imenuje tolovaje, tolovajsko družbo itd. in neopravičeno psuje in žali vse naše somišljenike v nekdanjem Ježovnikovem volilnem okraju: »Pobožni list hujska nerazsodno kmečko prebivalstvo na poboj in pokolj — in mi se naravnost čudimo marib. drž. pravdnistvu, da takih stvari ne konfiscira. Istinito — daleč smo prišli vsled klerikalne lažljivosti in nepoštenosti. G. prof. Verstovšek sme biti v resnici ponosen na agitacijska sredstva za svojo izvolitev. Najprej je — sam učitelj — blatil učiteljstvo, sedaj blati celo stranko. Čast mu! Zato pa tudi ne spada nikamor drugam več ko v — farovž«.

Dr. Korošec za — vinogradnike. Kakor je dovolj znano, so klerikalci glasovali za ogersko nagodo, ki dovoljuje prost uvoz cenih in ponarejenih vin v našo državno polovico in tlači cene našim vinom. Minuli torek je pa dr. Korošec predlagal za »rešitev« vinogradnikov, naj se ogersko vino »strogo nadzira«. Seveda do tega nadzorstva ne bo nikoli došlo, Korošec je pa obsodil samega sebe, ker je svoj čas glasoval za uvoz tega pokvarjenega vina.

Kmetijsko poučno potovanje v Švico priredi deželni odbor kranjski od 29. junija do 10. julija t. l. To potovanje bo zelo poučno in zanimivo za kmetovalce. Švica je danes najnaprednejša država v živinoreji, planšarstvu in sploh v vseh panogah kmetijstva. Ob času tega potovanja bo tudi glavna sezija tujcev, ki drve iz celega sveta v krasno Švico. Potovanje bode vodil deželni živinorejski in mlekarški nadzornik Legvart. Udeleženci se odpeljejo 29. junija ob 6. uri 25 minut zvečer iz Ljubljane in se vrnejo 11. julija ob 7. uri 9 minut zjutraj v Ljubljano nazaj. — Vse potovanje z vožnjo in vsemi drugimi stroški bode stalo največ 180 kron za osebo, kar gotovo ni veliko za tako poučno potovanje. Dežela in država bodo dale nekaterim udeležencem po 80 K podpore. Želeti bi le bilo, da bi to storili tudi različni denarni zavodi ter poslali iz svojih krajev na to potovanje osebe, katere se zanimajo za napredek kmetijstva, ker nikdar se človek s čitanjem ali s predavanji ne more tega naučiti, kakor ako vidi s svojimi lastnimi očmi.

Okrajni šolski svet celjski je imel 31. majnika t. l. redno mesečno sejo, v kateri je vzel na znanje razne tekoče zadeve; podelil učiteljem žen. roč. del v Vojniku, gospe Matildi Tramscheg štiritedenski dopust; odobril, da se je gđ. Hilda Sadnik še nadalje nastavila hot supletinja v Št. Pavlu; priporočal neko prošnjo za priznanje starostne doklade; sklepal o nakupu neke parcele pri šolskem stavišču v Žalcu; ukrenil glede pokritja naknadnih kleparskih del pri Novi cerkvi; obravnaval disciplinarne zadeve ter odobril več letnih računov krajnih šolskih zakladov.

Iz Celja. Tako po malem prihaja vse na dan. Nevolja med celjskim meščanstvom proti vodilni »boljši« kliki v Celju ni utemeljena samo vsled tega, ker klika prezira in poriva v kot »nižje« sloje, temveč tudi radi tega, ker klika oškoduje meščanstvo kjer le more. Znano je n. pr., da se je stavbeniku nemšk. doma odtrgalo 20 zasluženih tisočakov. Prepričani smo, da bode mož razobesil ob turnarski slavnosti zopet nemško zastavo... Imenitne stvari ve tudi povedati nekdanji občinski sluga, ki je hodil na povelje ob najburnejših časih v Narodni dom iz-zivat. Vidi se, da dela v Celju nemir in preprič le nekaj hujskačev iz »boljše« klike, ki ali je iz črnozoltih jasl slovenski davčni denar ali pa sploh nima pod božjim solncem drugega posla kot izzivanje.

Iz Velenja. Klerikalci so skušali dobiti Šaleško posojilnico v svoje roke; to se jim je pa temeljito ponesrečilo. Namesto rajnega drž. posl. g. V. Ježovnika je izvoljen za ravnatelja gosp. d. Jakob Pirnat, grajščak v Št. Ilju pri Velenju; za njegovega namestnika g. Ivan Senica, trgovec v Stari vasi pri Velenju in na novo v odbor g. Jurij Rajšter od Pake. Drugi odborniki so še ostali do prihodnjega občnega zbora. S tem je poskus klerikalne stranke dobiti to mlado, a trdno posojilnico v svoje roke, odbit. V kratkem času šestih let je že prestala marsikatero borbo s klerikalci. To opišemo prihodni.

V Gornjemgradu se v nedeljo ne bo vršila mladinska veselica. Morala se je preložiti, ker je med šolskimi otroci nastopila nalezljiva bolezen »dobrci«. Predstava se vrši kako nedeljo pozneje. O tem bomo pravočasno poročali.

Namesto vencev na grob g. Antona Štupica v Šmarju pri Jelšah sta darovala: g. notar Večoslav Kranjc 10 K za dijaško kuhinjo v Celju, in g. Fr. Vuga na Grobelnem 10 K za Ciril-Metodovo družbo. (Blagajnika dijaške kuhinje in celjske podružnice CMI) prosimo, naj se za zgornji svoti oglašita v našem uredništvu.)

Iz Šmarja pri Jelšah. Včeraj popoldne ob 5. uri se je vršil pogreb g. Ant. Štupica. Pokazal je, kako

priljubljen je bil pokojnik v vseh krogih. Vkljub delavnosti se je udeležila pogreba velika množica ljudstva. Na krsto je bilo položenih nebroj vencev, med njimi od trške občine in od požarne brambе s sloven. trakovi, dalje od strelskega kluba itd. Požarna bramba se je pogreba korporativno udeležila in krsto so nesli štirje njeni člani. Pogreb so vodili štirje duhovniki, med njimi prof. dr. Kovačič iz Maribora. Ob odprtem grobu je spregovoril dekan Bohanec, slaveč pokojnika kot vzorno delavnega in podjetnega mo- a, kot vzor soproga in očeta. Splošno se čuje po Šmarju, po okolici in v okraju le eno mnenje: škoda mladega moža, ki je bil z vsakomur prijazen in ljubezljiv, ki je snoval velike načrte za bodočnost, kateri so šli žal z njim v grob. Naj počiva v miru!

Iz Polzele. Da preostane našej mladini za jubilejni fond — C.-M. družbi, ne razpošiljamo nikakoršnih vabil, pač pa sosede rodoljube potom našega časopisja najvljudneje vabimo na prireditve polzelske mladine v nedeljo, 5. junija. Obilo zabave in smehe nudeči šaloigri bosta zadovoljili vsakogar. Po končani predstavi prosta zabava s plesom in posebno komični prizori — za nameček —. Narodni sosedi: v nedeljo 5. junija vsi na Polzele! Na svidenje! Kakor izvemo, bo de govoril na veselici o pomenu narodne šole g. pot. učitelj CMD Ivan Prekoršek.

Smrt pijančka. V Zagaju pri Št. Petru pod Sv. gorami so našli dne 1. junija zjutraj Uršič Josipa, znanega pijančka v potoku Trebčici mrtvega. K sosеду je šel na takozvano „farnjo“, kjer je rujno vince iz škafe srkal; domov grede je padel v majhni potoček ter utonil.

Ogenj. V Zg. Veličini bl. Sv. Lenarta v Sloven. Gor. je minuli ponedeljek zjutraj zgorelo gospodarsko poslopje zakonskih Vantur. Hišo in živino so rešili. — V Popovcih je zgorela pos. Vindišu hiša in gosp. poslopje. Vžgale so se saje v lesenem dimniku in od tam se je ogenj razširil na streho.

Napad ali samomor? V torek ponoči so našli kmetje na cesti med Podvinci in Mostjem pri Ptuj po. sina Živka vsega krvavega. Spravili so ga domu. Ne ve se, ali je Živka kdo napadel ali pa se je hotel sam ubiti.

Birmovanje v ljutomerski dekaniji bo po sledečem redu: 30. julija pri Sv. Križu, 31. julija v Ljutomeru, 1. avg. pri Mali Nedelji, 2. avg. pri Sv. Juriju ob Ščavnici, 3. avg. pri Kapeli in 4. avg. v Zgornji Radgoni.

Proti mariborski požarni brambi. Neko Antonijo Pijavca, perico v Mariboru, je v Kasarnski ulici vsled lastne nepazljivosti podrl voz mariborskega rešilnega oddelka na tla, pri čemur si je strla Pijavec desno roko nad komolcem. Odpejali so jo v bolnišnico. Pijavec se je po pogajanjih z mariborsko požarno brambo najprej zadovoljila z odškodnino 100 kron, pozneje je pa to preklicala in zahtevala odškodnino 7.440 kron. Pri obravnavi pred mariborskim okrož. sodiščem, kjer jo je zastopal dr. Leskovar, je pa s svojo tožbo propadla.

Druge slov. dežele.

Klerikalna gonja zoper Ciril - Metodovo družbo je prešla v gnušne oblike. Sedaj so začeli razpošiljati po Slovenskem letake, v katerih se družbo blati na najinfamnejši način. Ko se je vsebino letakov pregledalo, je bilo konstatirano, da so odtis iz celovškega „Mira“ in da obsegajo lopovski psovanje koroškega „prvobornika“ dr. Brejca na družbo. Letaki se razpošiljajo iz Celovca; a ljudi, ki to delajo, je tako sram njih podlega početja, da na letakih ni označena niti tiskarna niti založnik, dasi je jasno, da se je stvar tiskala v Mohorjevi tiskarni. Kaj neki poroče na to nesramnost tiskovna obla.t? — In koroški Slovenci, ali nimajo res nobenega nujnejšega dela nego pošiljati po svetu pamflete na našo šolsko družbo? In mi še tarnamo, da se „tužni Korotan“ pogreza vedno bolj v morje nemštva! Da, a pogrezajo ga politični lopovi v osebah „voditeljev“ koroških Slovencev. To se izkazuje od dne do dne vedno bolj!

Preiskava zoper poreškega škofa dr. Flappa. „Kroatische Korrespondenz“ poroča, da je Vatikan sklenil poslati v Poreč apostolskega vizitatorja, da preišče, v koliko so opravičene mnogobrojne, dolgoletne pritožbe zoper pastirovanje škofa Flappa. Flapp je že star in ne pusti baje duhovščine delati v moderno-klerikalnem duhu, zato ga celo dolže, da je zvezan z laškimi liberalci in da je član framazonske lože. Preganja pa na krut način tudi hrvaško duhovščino.

11.000 trt so porezali zlikovci kmetu Mat. Raduloviću v Žbandaju pri Poreču. Zločincev še niso dobili. Kriminaliteta v Istri silno narašča.

Pred poroto v Gorici je bila 29 letna Marija Štrukljeva iz Sv. Lucije obsojena zaradi detomora na 6 let težke ječe, 34 letni sobni slikar Hrovat pa, ker je oskrnil svojo 11letno hčerko, na 4 let težke ječe.

Simon Gregorčičeva ljudska knjižnica v Ljubljani je meseca maja izposodila 1684 knjig, za 501 več ko istega meseca lani.

Poroka. Okrajni glavar v Novem mestu baron Viljem Rechbach se je poročil z gđno Renée dall'Adami iz Trsta.

Kranjski veleposestnik, baron Friderik Born, lastnik graščine pri Sv. Ani nad Trzicem, je bil izvoljen na Ogrskem za poslanca kot kandidat Khuenove vladne stranke. Born je tudi lastnik graščin na Ogrskem.

Srce mu je razklal. Alojzij Pinzzo v Trstu živi z neko 43letno, v Postojni rojeno žensko, z imenom Robek, ki ima iz nekega prejšnjega razmerja dva sina, 20 letnega Alojzija in nekega šele 12 let starega fanta. Med Alojzijem Robkom in Alojzijem Pinzzom so se večkrat primerili pretepi. V torek je Pinzzo po nekem prepiru planil na Robka in ga zabodel tako, da mu je srce razklal. Fant je na mestu umrl.

Svojo mater ubil. Na posestvu Grandis blizu Vodnjana v Istri sta stanovala in isto upravljala 20 letni Battel in njegova 60 letna mati. V ponedeljek je prišlo — kakor že večkrat poprej — do prepira med sinom in materjo in v jezi je Battel tako udaril mater po glavi, da se je mati mrtva zgrudila na tla. Battel, videvši, kak grozen zločin je storil, je tekel na cesto in kričal, da je mati padla in se ubila. — Prihitevši orožniki so pa takoj uganili, kaj je pravzaprav krivo star- kine smrti in so nesrečnega mladeniča aretirali in ga izročili sodišču. Battel je bil že kaznovan radi grdega ravnanja s svojo materjo. — V torek so truplo sodno in zdravniško preiskali in konstatirali, da je smrt zakrivil grozen udarec na glavi.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE NA OGRSKEM.

Budimpešta, 3. junija: Doslej je znanih 384 volilnih rezultatov. Vladna stranka je dobila doslej 237 mandatov, košutijanci 42, justhovci 36, klerikalci 13, narodnosti 7, nadstrankarski 67 in 48 letniki 27, socialisti 2, kršč. socij 1, kmečka stranka 2 mandata. V 17. okrajih so potrebne ožje volitve. Košutijanci so izgubili doslej 56 in dobili 6, justhovci 93 in dobili 10, klerikalci 21 in dobili 4, narodnosti 16 in dobili 1, krščanski socialci so zgubili 1 mandat. Narodni socialci (madžarski) so zgubili edini mandat, ki so ga imeli. Danes se odda še 16 mandatov.

SEJA PARLAMENTARNE KOMISIJE ČEŠKEGA KLUBA.

Dunaj, 3. junija: Seja parlam. komisije Češkega kluba je potekla brez rezultata. O usodi okvirnega jezikovnega zakona ni torej nobene odločitve.

SMRT NEMŠKEGA PESNIKA.

Berlin, 3. junija: Pesnik Julij Wolff je umrl danes zjutraj.

VOŽNJA »ZEPPELINA 3« NA DUNAJ.

Fridrichshafen, 3. junija: Danes je bilo končano polnjenje »Zeppelin 3« za vožnjo na Dunaj. Te dni se vrše poskušne vožnje. »Zeppelin 3« je v marsikaterem oziru boljše izdelan ko prejšnji adva zrakoplova Zeppelinovega sistema.

POSLEDICE ZASTRUPLJENJA.

Berlin, 3. junija: V Kališu je zbolelo 12 prodajalk neke modne trgovine vsled uživanja jedi, katerim so bile primešane škodljiva barvila.

Društvene vesti.

Zborovanje kmetijske podružnice v Št. Jurju ob juž. žel. se vrši v nedeljo, dne 12. junija ob 8. uri zjutraj v prostorih nove ljudske šole po sledečem redu: 1. Poučno kmetijsko predavanje, govori gospod ravnatelj Belle. 2. Gospodarski pogo- govori. 3. Vpisovanje novih udov. 4. Sprejem naročil na gnojila in semena. 5. Slučajnosti. 6. Pohod kmetijske šole v Bezovju, kjer se bodo razkazovali nekateri novejši stroji, hlevi in gnojišče.

v Iz Gomilskega. Veliko vrtno veselico na Gomilskem priredi dne 19. junija tukajšnje „Bratno društvo“. Uprizorila se bo tudi na novem gledališkem odru narodna igra v petih dejanjih „Tihotapec“. Sosedna društva se prosijo, da ta dan opuste svoje prireditve in v obilnem številu posetijo Gomilsko. Geslo bodi: dne 19. junija vsi v Gomilsko.

Društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi v nedeljo, 5. junija celodnevni izlet v Požun ob Dravi. Odhod je zjutraj ob 7. uri s parnikom in prihod v Požun ob 10. uri. Ob 1. uri je skupni obed, popoldne pa izlet v okolico. Vožnja stane tja in nazaj (nazaj z železnico čez Marchegg) 3 K 40 v. — Izlet se vrši ob vsakem vremenu! — K prav mnogoštevilni udeležbi vabi vse dunajske Slovence — odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Ljutomer in okolič si je izvolila pri zadnjem občnem zboru sledeči odbor: 1. Karba Janko, prvomestnik. 2. Vršič Srečko, zapisnikar. 3. Zacherl Fran, blagajnik. 4. Kukovec Fedor, namestnik prvomestnika. 5. Stanjko Franc, namestnik tajnika. 6. Schneider Vilko, namestnik blagajnika. Delegatom za glavno dražbo v Ljubljani: 1. Vilko Schneider, 2. Fran Čeh.

„Sava“ društvo svobodomiselnih slov. akad. na Dunaju ima IV. red. obč. zbor v soboto, dne 4. junija t. l. v rest. „zum Magistrat“ I. Lichtenfelsgasse 3. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vspored je običajni. — Svobodomiselni slovanski gostje dobrodošli!

Po svetu.

Senzacijski proces na Ruskem. Ruska in poljska javnost se že dalje časa bavi s senzacijskim procesom v zadevi ponaredbe oporoke kneza Oginskega, ki je zapustil ogromno imetje v znesku 30 milijonov kron. Knez Bogdan Oginski je umrl 23. marca 1909. na svojem gradu Retovče v Kovienjski guberniji. Najbližji sorodniki so vedeli, da je umrl brez oporoke in zapustil velikanska posestva v Kovienjski, Kijevski in vilenski guberniji ter v Galiciji, pa hiše v Petrogradu, Vilni, Rigi in Krakovu. Že mesca junija l. l. so nekateri ljudje spraševali pri sodnijah v Kijevu, Kovnu, Vilni in Petrogradu, ni-li kdo iz rodbine oddal oporoke pokojnega kneza, dne 2. avgusta pa je bila prinesena od gardnega kapitana Vonlararskega v pisarno nekega odvetnika v Petrogradu oporoka, ki jo je napisal baje knez Oginski v Rigi l. 1903. Oporoka je bila pisana z roko nekega Hipolita Monkiewiczza, a kot priče so bili podpisani: duhovnik Stanislav Dombrowski, Jan Michalowski in Sigmund Olszewski. V tej oporoki imenuje knez kot svojega glavnega dediča vojaškega generala gubernatorja varšavskega Nikola Vonlararskega, v slučaju njegove smrti (ki je res tudi prišla) njegovega nečaka gardnega kapitana Dimitrija Vonlararskega. V oporoki so navedeni tudi še legati v korist kneginje Oginske, grofa Zaluskega in generala Plantina. Že 5. avgusta je bila izročena oporoka naravnost carju, da jo odobri, a ta jo je vrnil, da se reši stvar redno sodnijskim potom. 18. avgusta je izročil Dmitrij Vonlararski oporoko sodnji v Petrogradu in povedal celo zgovodino, kako je do nje prišel. Drugi dan so bile zaslišane priče brez prisege, 2. septembra pa je sodnja priznala dedščino Dmitriju; ta dan pa je tudi rodbina kneza Oginskega zvedela za oporoko. Bila je prepričana, da je oporoka ponarejena in je naperila civilno pravdo. Preiskali so se vsi podatki; dognalo se je, da podpisane priče niso imele nikdar opravka s knezom Oginskim, da onega dne, s katerega datira oporoka, sploh niso bile v Rigi, in da je knez Oginski po l. 1903. često govoril o grofu Zaluskem kot svojem edinem dediču, in zato je zastopnik rodbine Oginski podal ovadbo zaradi ponaredbe oporoke in zahteval kazensko postopanje. Preiskovalni sodnik je po zaslišanju množice prič prišel do prepričanja, da je ovadba resnična, in 19. aprila so v Petrogradu aretirali Dimitrija Vonlararskega, obenem z njim pa odvetnika Adamčevskega, duhovnika Dombrowskega, Sigmunda Olszewskega in še nekaj drugih oseb ki so z zadevo v zvezi. Razprava bi se imela vršiti začetkom oktobra t. l. — Vonlararski trdi, da je celo gonjo proti njemu uprizorila poljska duhovščina, ker je katolik knez Oginski kot Poljak zapustil 18 milj. rubljev njemu kot Rusu in pravoslavnemu, in da je stvar šla celo do Vatikana. On da je slučajno izvedel, da je določen za glavnega dediča, a da dobi dedščino šele, ko prestopi h katolicizmu. Takrat je pričel preiskovati, kje bi oporoka bila, in s pomočjo odvetnika Adamčevskega je dognal, da je bila v rokah Dombrowskega, ki je bil navzoč pri smrti kneza Oginskega in kateremu je ta izročil oporoko v shranitev. Dombrowski jo je potem izročil njemu. — Razprava bo vsekakor jako zanimiva.

Halleyev komet in papež. Klerikalni listi poročajo: „31. m. m. zvečer je šel Sv. Oče v nati-kanski observatorij, da promatra Halleyev komet. Videl ga je prav lepo, ker je nebo bilo jasno. Papež je pred navzočimi astronomi izrazil svoje začudenje, kako je razmerno tako mala zvezda mogla povzročiti toliko strahu.“ — Radovedni smo, kaj so si astronomi po tej kolosalni papeževi izjavi o njem mislili.

v Velikanski roj kobilic. Po zadnji nevihti so videli v nekem kraju na Češkem velikanski roj kobilic, leteti čez deželo. Roj je bil 2 kilometra širok. Po „opešancih“, ki so popadali na tla, se je presodilo, da se gre za vzhodno-azijske kobilice.

Samo ne resnice! Češki časopisi poročajo, da je praško vojaško sodišče obsodilo poročnika 29. domobranskega polka Lewickega na 7 let trdnjavske ječe ker je v budjeviškem češko-radikalnem listu objavil oziroma inspiriral več člankov o razmerah pri polku.

Poljsko sokolstvo bode imelo svoj zlet dne 16. in 17. julija v Krakovu. Poljsko sokolstvo dela za ta zlet velike priprave. Saj se vrši v spomin 50letnice bitke pri Grunwaldu, v kateri so Nemci doživeli hud poraz in je bila ustavljena nadaljna germanizacija

severnih Slovanov. Telovadišče je prirejeno na Blonjanu poleg takozv. Jordanovega pota; obsega 40 tisoč m² in je prirejeno za 3 tisoč telovadcev in 15 tisoč gledalcev. Vršite se dve veliki javni telovadbi in pa tekmovanje. — Zleta se udeležijo tudi poljski sokoli iz cele Galicije, Bukovine in Šlezije, Poznanskega in Kongresovke (ruske Poljske), a pridejo tudi poljski sokoli iz Amerike. Mesto Krakov bode goste slovesno in svečano sprejelo; to pa toliko bolj, ker se slavi 25 letnica krakovskega sokola. O udeležbi jugosl. sokolstva še doslej ni ničesar znanega.

Sport na Angleškem je tako razvit, da so preračunili narodni gospodarji, da je naloženih v razne športne zavode 100 milijonov kron. Samo London ima za kriket 450 igralnih prostorov, za tenis 476, za nogomet 230 itd. Angleži potrosio na leto za lov 20, za ribarstvo 10, za dirke 200 milijonov kron. Za nogomet (Football) gre okrog 300 milijonov kron.

Anekdota o Tolstoju. Nekdaj je šel Tolstoj po moskovskih ulicah in baš videl stražnika, ki je peljal na stražnico mužika, ki se je pregrešil proti policijskim predpisom. Tolstoj pristopi k stražniku in ga vpraša: „Znaš-li čitati?“ „Znam“. „Si-li čital sveto pismo?“ „Sem.“ „No, potem ne smeš pozabiti, da nas sveto pismo uči, naj ljubimo svojega bližnjega ko samega sebe“. Stražnik nekaj časa prepaden gleda neznanega filozofa, potem ga pa vpraša: „A znaš-li tudi ti čitati?“ „Znam“. „In si-li čital policijske predpise?“ „Nisem“. „No, torej, prečitaj si jih najprej in potem pridigaj!“

Kako je prišel guverner ob svojo službo? — Kostromski guverner Verenikov je dobil nepričakovano dekret, s katerim se ga odpušča iz državne službe. Motivirano je to s tem, da je ves čas službovanja uradovanje prepuščal drugim in podpisoval spise, ki so mu bili predloženi, ne da bi jih bil čital. Med drugimi je podpisal tudi spis, ki se je glasil: „Prepričan sem konečno, da sem za svojo službo guvernerja nespособen, in jako se čudim, da sem še vedno na tem mestu.“ Nato je sledil kilometerski popis njegovih grehov, in pod vse to je guverner s krepko roko zapisal svoje ime: Verenikov, gubernator. Ta akt je pred nekaj dnevi prišel v roke Stolipinu, ki je Verenikova takoj pozval v Petrograd. Razumeli boste, da je ta debelo in re baš duhovito, gledal, ko je čital v ministerstvu tekst tega spisa ki ga je sam podpisal.

Obrambni vestnik.

K obrambnemu skladu družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 696. Slovensko omizje v Gradcu (plačalo 50 K); 697. Slovensko omizje v Beljaku (plačalo 25 K); 698. Ivan Isdino, posestnik v Škednju (plačal 200 K); 699. Moška podružnica v Logatcu (plačala 200 K); 700. Ženska podružnica v Logatcu (plačala 200 K); 701. Združena slovenska mladina v Trstu za prireditve C.-M. plesa; 702. Narodna tiskarna v Ljubljani; 703. in 704. Bolé Josip, veletržec v Reki (plačal 400 K); 705. Devetorica profesorjev v Kranju; 706. Podružnica sv. C. in M. v Kostanjevici (plačala 100 K); 707. Učiteljsko društvo za okraj Sežana (plačalo 50 K); 708. Ciril-Metodov nazdarek, omizje v predmestju (plačalo 50 K).

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca maja t. l. sledeči promet i. s. Dohodki. A. redni dohodki. 1. prispevki iz nabiralnikov 1156 K 23 v, 2. prispevki podružnic i. s. Kranjsko 1272 K 60 v, Štajersko 534 K 82 v, Koroško 137 K 05 v, Primorsko 485 K 49 v, skupaj 2429 K 96 v, 5. razni prispevki 4394 K 24 v, skupaj 7980 K 43 v. B. izredni dohodki. 4. Prispevek za obrambni sklad 4410 K 72 v, skupaj 12.391 K 15 v. — Izdatki. A. redni izdatki. 1. Plače, rem. učiteljskemu osebju, razni računi itd. 13.789 K 47 v. B. izredni izdatki. 2. naložitev

na glavnico, ozir. obrambni sklad 4137 K 72 v, skupaj 17.927 K 19 vin., torej primanjkljaja 5536 K 04 vin.

Književnost.

Muzikalije „Glasbene Matice“ v Ljubljani za društveno leto 1909-10 so pravkar izšle. Te dni se začno razpošiljati in jih dobe člani za 4 K društvenine, nečlani pa po 6 K. 37. zvezek Matičnih zborovskih partitur je izšel pod naslovom: 20 moških in mešanih zborov, uredil Matej Hubad, ter obsega sledeče skladbe: A. Moški zbori: 1. Jakob Aljaž: Na dan! 2. Emil Adamič: Scherzando. 3. Oskar Dev: Hrepenenje. 4. Oskar Dev: Tihi veter od morja. 5. Stanko Premrl: Na dan! 6. Ludvik Hudovernik: Zvezde. 7. Zorko Prelovec: Jaz bi rad rudečih rož. 8. Ivan Mubvič: Mir. 9. Vjekoslav Ružić-Rosenberg: San. 10. Vilko Novak: Gorski kralj. 11. Vilko Novak: Sanak spava. 12. Hrabroslov Volarič: Izgubljeni svet. 13. Ferdo Juvanec: Rožmarin. 14. Ferdo Juvanec: Pastir. B. Mešani zbori: 15. Franc Kimovec: Izgubljeni svet. 16. Emil Adamič: Zapuščena. 17. Hrabroslov Volarič: Ljudmila. 18. Anton Vilar: V Mraku. 19. Dr. Anton Schwab: „Dobro jutro“. Pevski valček. 20. Ferdo Juvanec: Na goro.

Narodni gospodar.

Avstrijska strojna industrija, ki je še v početku l. 1909 bila zadovoljiva, se je od tega dne vedno bolj poslabšala. Opazi se stagnacija v industriji sploh, v strojni industriji pa tembolj. Tlači jo posebno konkurenca iz Nemčije, ki silovito pritiska na cene. Na drugi strani pa se ima avstrijska industrija boriti z velikimi težavami na ogrskem trgu, kjer se jo smatra za inozemska podjetja. In ne samo to, boriti se ima naša avstrijska industrija celo na lastnem avstrijskem trgu z močno ogrsko konkurenco.

Delitev trgovsko-obrtnih zbornic v specialne trgovske in obrtne komore pridobiva vedno več tal. V sedajnem položaju je namreč treba vedno iskati kompromisov med posameznimi panogami. Zato se vedno bolj jači misel ustvariti čista zastopstva interesov.

Kaznivost delavca zaradi kršenja pogodbe. V drž. zboru se razpravlja v kratkem predlog socialnodemokratskih poslancev za odpravo kaznivosti delavca zaradi kršenja pogodbe. V krogih delodajalcev se je vsled tega pričelo intenzivno gibanje proti temu predlogu. Socialni demokratje stoje na stališču, da obrtna postava z delavci in delodajalci neenako postopa, ker mora delodajalec pri neopravičenem odpustu delavcu plačati samo povračilo, delavec pa se kaznuje. Delodajalci pa zopet pravijo, da ima odpust za delavca samo izgubo zaslužka za gotovo odpovedno dobo, kar se da s povračilom popraviti; če pa delavec krši pogodbo, se škoda, ki iz tega nastane za delodajalca, ne da popraviti, ker delavec nima sredstev,

da bi škodo povrnil. Takojšnja opustitev dela nastane lahko za obrt največja nevarnost. Zato je javnopravni interes na vzdržanju pogodbenih dolžnosti jasno izkazan. V javnopravnem interesu pa je na drugi strani tudi, da se kolikor mogoče otežkoči fluktuacija delavstva in da se varuje rešpekt delavstva pred postavnimi in pravnimi uredbami. Večina držav kaznuje kršenje pogodbe s strani delavcev v gotovih slučajih. Na Francoskem in v Nemčiji te kazni ni, a se opazuje močno gibanje za nje zopetno uvedbo. — To je glas iz delodajalskih krogov.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Kakor se nam poroča, je imela subskripcija 5000 komadov novih delnic popolni uspeh. Stari delničarji udeležili so se podpisovanja skoro brez izjeme, poleg tega so se podpisali novi subskribentje čez 2000 komadov.

Tržne cene.

Dunaj, 2. junija. Borza za kmetijske pridelke. Trdna poročila iz inozemstva niso mogla vočigled ugodnim vremenskim razmeram vplivati na tendenco. Došlo je le do malega prometa brez posebnih sprememb v cenah.

Budimpešta, 2. junija. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'38, rž za oktober K 7'14, oves za oktober K 6'80, koruza za julij K 5'47, koruza za avgust K 5'58. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca tiha, promet 8000 q, pšenica in oves v efektivu nespremenjena, rž mirna, koruza trdna. Termini so bili za Ameriko spočetka trdni, pozneje so popustili vsled boljših poročil in nakupov. Vreme lepo in toplo.

Trst, 2. junija. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 40— do K 40³/₄, za dobavo K 40— do K 41—. Tendenco medla.

Praga, 2. junija. Sladkor. Surovi sladkor prompt K 34'25, nova kampanja K 26'30. Tendenco mirna, vreme lepo.

Budimpešta, 2. junija. Svinjski sejm Ogrske stare težke 150—154, mlade težke 162—164, mlade srednje 160—162, mlade lahke 168—172 v kg. Zaloga 37.223 komadov. Prignano 282, odgnano 111 komadov, ostane 37.394 komadov.

Budimpešta, 2. junija. Mast. Svinjska mast 184—, namizna slanina 164—.

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Priporoča se za mnogobrojna naročila. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Viktor Bevc, Celje

Lampijone

konfeti, serpentine, umetne cvetlice itd. priporoča po nizkih cenah tvrdka

Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja

Na debelo.

Na drobno.

177 88-27

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemniku vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrežajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta šte. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

